

АНОНС

ПРОБЛЕМИ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ДАНИХ
НА МЕЛОАРЕАЛОГІЧНИХ КАРТАХ

Ініціатори започаткованої 2010 року серії спеціалізованих наукових збірників «Слов'янська мелогеографія» (СМ) передусім мали на меті об'єднати дослідників київської, львівської, московської (передусім – гнесінської) та мінської наукових шкіл, що сповідують структурно-типологічний метод і працюють в межах території українсько-білоруського ареалу (УБ-території) та суміжних теренів, культура яких виявляє типологічну й генетичну спорідненість. Активізувати типологічно-ареальні дослідження передбачалося як способом їх цільової (концентрованої) публікації під однією палітуркою, так і способом обговорення під час однойменних конференцій. Аби не відкладати обговорення практично-візуальних проблем картографування, які практикує картографу й редактору мелогеографічних атласів здаються гострими, ініціюємо «клуб проблем візуалізації» у форматі письмового обговорення. Співініціаторами «клубу» виступили два рецензенти (вони ж і автори) першого випуску збірника СМ-1 –Лариса Белогурова (РАМ, Москва) та Лариса Лукашенко (Львів), які висвітлили наше видання відповідно у журналі «Живая старина» (готується до друку у № 2 (73) 2012 р.) та у серії «Вісник Львівського університету» (2011, Мистецтвознавство, вип. 10).

Обидві рецензентки підняли **тему «читабельності» етномузикологічних карт**. На нашу думку, досягнення документальної точності, забезпечення читачеві можливості за необхідності знайти в архівах джерела, опрацьовані різними авторами згідно прийнятих у певних школах методик, вимагають і відповідного рівня детальної фіксації даних у картах, критикованого московським рецензентом як дещо зайве, обтяжливе – тож тема **інформативного навантаження карт** – одна з гостроактуальних.

Пропонується для обговорення кілька робочих питань, наприклад:

– **спроби уніфікації позначок** для використання у картографуванні **ключових форм обрядових наспівів з макроареалами в межах українсько-білоруського масиву;**

– способи розміщення значків у картах, що відображують полімелодичні традиції,

– ідеї щодо використання кольорів тощо.

Запрошуємо співтовариство висловити свої думки з приводу зручностей і недоліків у відчитуванні вже опублікованих карт та виступити з новими ідеями у наступних випусках серії.

Ще однією темою для обговорення має стати проблема **публікацій мелоаналітичних реєстрів**. Л. Белогурова дає такій формі презентації даних позитивний відгук, маючи на увазі перш за все видруковані у збірнику «Слов'янська мелогеографія-1» Реєстри купальських наспівів східного Поділля і Полісся. Для російських читачів подібні зводи музично-етнографічних фактів особливо актуальні у зв'язку з гострою нестачею фундаментальних публікацій українського музичного фольклора. Л. Лукашенко зараховує статті, супроводжені базами даних, до «зразкових» мелогеографічних досліджень, «де висновки чи узагальнення завжди можна звірити з фактологічною основою». Публікуючи згадані реєстри, редактор певним чином наслідувала практику археологів, у яких оприлюднення документальних фактів (типологічний опис-реєстрація) є одним з класичних видів польових звітів. В результаті новоздобутими матеріалами може послуговуватися широке коло дослідників.

Поза увагою рецензентів 1-го випуску «Слов'янської мелогеографії» наразі залишилися електронні бази даних, вміщені на доданому DVD. Ці останні містять набагато більше інформації, оскільки вони не обмежені паперовою площею та дозволяють працювати з масивами матеріалів у режимах електронного пошуку і сортування даних. Актуальність саме електронних баз зростатиме дуже швидко, адже розгорнуті макроареалогічні дослідження неможливо проводити без оперття на опрацьовані в єдиній системі масиви інформації. Формат електронних баз наразі є експериментальним. Обговорення параметрів аналітичного опису, зручностей користування й інших численних проблем пропонуємо вважати «домашнім завданням» для наступного «клубу практичних картографів», який має запрацювати на наступній конференції «Слов'янська мелогеографія».